Socialstyrelsen

Att vara nätverkshem

När ett barn inte kan bo hemma hos sina föräldrar kan det ibland vara bäst för barnet att placeras hos en släkting eller annan närstående, i ett så kallat nätverkshem. Ett nätverkshem är ett slags familjehem som utreds och stöds av socialtjänsten.

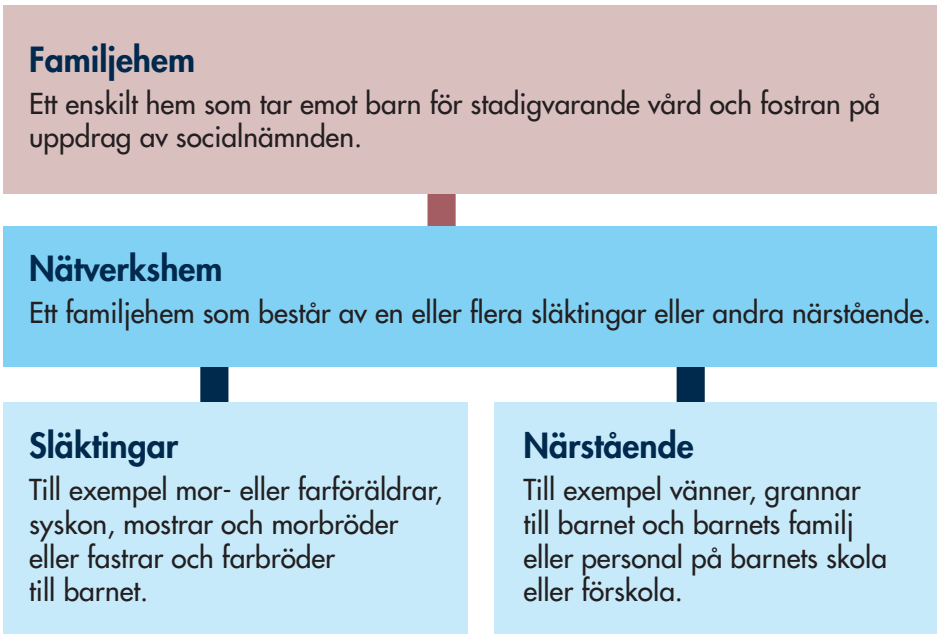

Barn som inte kan bo hos sina föräldrar

De flesta barn i Sverige får sina behov tillgodosedda och lever under trygga och goda förhållanden tillsammans med sina familjer. Men för vissa barn kan det vara nödvändigt att bo i ett annat hem om situationen är sådan att föräldrarna inte kan ge barnet den omvårdnad och trygghet som barnet har rätt till. I sådana fall är det socialtjänsten i kommunen där barnet bor som ansvarar för att barnet placeras utanför det egna hemmet.

Socialtjänsten ska i första hand överväga om barnet kan tas emot av någon släkting eller annan närstående, i ett så kallat nätverkshem. Tanken med nätverkshem är att barnet ska kunna behålla den trygghet som finns i relationerna och kontakten med sitt ursprung och naturliga nätverk.

Denna publikation skyddas av upphovsrättslagen. Vid citat ska källan uppges.
För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovsmannens tillstånd.
Publikationen finns som pdf på Socialstyrelsens webbplats.

Publikationen kan också tas fram i alternativt format på begäran.
Frågor om alternativa format skickas till alternativaformat@socialstyrelsen.se

Artikelnummer 2022-9-8113
Foto: Christian Ferm, Scandinav

Socialtjänsten gör alltid en bedömning om vad som är bäst för barnet utifrån det enskilda barnets situation. Många gånger är det bäst för barnet att bo med sina närstående men i vissa fall är det bäst för barnet att bo utanför nätverket. Då kan barnet få hjälp av socialtjänsten att hålla kontakt med sitt nätverk på annat sätt.

Utredning av nätverkshem

Om en släkting eller närstående vill ta emot barnet i sitt hem ska socialtjänsten utreda förutsättningarna för det på samma sätt som andra familjehem utreds. Utredningen ska bland annat omfatta

- familjens livssituation, boende och närmiljö
- familjemedlemmarnas personliga förutsättningar, egenskaper och omsorgsförmåga

Socialtjänsten behöver också hämta in uppgifter om de tilltänkta familjehemsföräldrarna från olika register, till exempel från socialtjänstens eget register och Polismyndighetens misstanke- och belastningsregister. Vissa uppgifter får socialtjänsten bara hämta in om familjehemsföräldrarna samtyckt till det.

Socialtjänsten måste också noggrant följa upp att barnet har det bra i det hem där barnet är placerat. Därför får barnet och familjen som barnet bor hos regelbundna besök av barnets socialsekreterare under tiden som placeringen varar.

Familjehemmets uppdrag

När ett barn placeras i ett familjehem har vårdnadshavare, socialtjänst och familjehem ett delat ansvar för att tillgodose barnets behov av omsorg, trygghet, fostran, tillsyn och uppsikt. Familjehemmet behöver därför ha ett nära samarbete med både socialtjänsten och barnets vårdnadshavare.

Att vara familjehem kan bland annat handla om att

- bygga upp en trygg, kärleksfull och utvecklande relation till barnet
- bidra till att barnet har en bra tillvaro
- hjälpa barnet med skolgången, till exempel genom läxläsning och att gå på föräldramöten
- bidra till att barnet får hälso- och sjukvård och tandvård
- stötta barnet i kontakten med familj och vänner
- samarbeta med barnets vårdnadshavare om både vardagliga saker och större saker som till exempel skolval
- samarbeta med socialsekreterare och andra professionella för att tillgodose barnets behov.

Stöd och utbildning

Alla familjehem, även nätverkshem, har rätt till stöd och utbildning för att få bästa möjliga förutsättningar att ta hand om barnet. Stödet kan utformas på olika sätt. Det kan exempelvis ges genom en enskild kontakt med en handläggare på socialtjänsten eller genom handledning, både enskilt och i grupp.

Stödet behöver utformas utifrån vilken relation barnet har till nätverkshemmet. Mor- och farföräldrar kan till exempel vara i behov av ett annat stöd än barnets före detta lärare. Det kan också vara så att behovet av stöd förändras under placeringstidens gång.

Ersättning

Ett familjehem har rätt till ersättning i och med att barnet flyttar in hos dem. Ersättningen för nätverkshem följer samma rekommendationer som Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har för andra familjehem. Rekommendationerna är inte bindande utan varje kommun beslutar själv om vilken ersättning som ska ges. Ersättningen kan ändras under tiden barnet är placerat eftersom förhållandena kan ändras, som till exempel barnets ålder eller behov.

Läs mer om familjehemmets uppdrag på socialstyrelsen.se/mininsats.